សេចក្តីសង្ខេប

ខណៈកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតុលាការចុងក្រោយនៅអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (អ.វ.ត.ក) នឹងត្រូវបញ្ចប់នៅចុងឆ្នាំ២០២២ ស្ថាប័ននេះស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលអន្តរកាលដ៏សំខាន់មួយ។ ជំពូកថ្មីកំពុងរង់ចាំ មុខងារដែលនៅសេសសល់របស់ស្ថាប័នដូចបានកំណត់នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងបន្ថែមរវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា (RGC) និងអង្គការសហប្រជាជាតិ (UN)។ ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានខែចុងក្រោយនេះមុនពេលសាលាក្តីកំពុងឈានទៅរកដំណាក់កាលដែលនៅសល់ អ.វ.ត.ក បានចាប់ផ្តើមខិតខំកិច្ចការសាធារណៈថ្មីៗ ដើម្បីប្រមូលគំនិត និងចែករំលែកព័ត៌មានជាមួយសាធារណជន អង្គការសង្គមស៊ីវិលពាក់ព័ន្ធ និងជនរងគ្រោះដែលនៅរស់រានមានជីវិត និងអ្នកតំណាងរបស់ពួកគេ។ របាយការណ៍នេះសង្ខេបវេទិកាពិគ្រោះយោបល់ដែលទើបរៀបចំកាលពីប៉ុន្មានខែថ្មីៗកន្លងទៅនេះ និងការត្រៀមលក្ខណៈសម្រាប់ដំណាក់កាលការងារនៅសេសសល់ ដែលជិតចូលមកដល់ រួមទាំងសិក្ខាសាលាថ្មីៗស្តីពីជនរងគ្រោះដែលបានធ្វើឡើងចាប់ពីថ្ងៃទី៣ ដល់ ថ្ងៃទី៥ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២។

នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងបន្ថែមរវាង UN-RGC ស្តីពី អ.វ.ត.ក ដែលបានចូលជាធរមានកាលពីខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ មាត្រា ២ ចែងត្រង់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធអំពីសកម្មភាពដែល “ផ្តល់ការការពារដល់ជនរងគ្រោះ និងសាក្សី...ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដល់សាធារណជនទាក់ទងនឹងអង្គជំនុំជម្រះ និងតាមដានការអនុវត្តសំណងដែលផ្តល់ដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ស្របតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវ”។ ក្រុមទាំងបួននៅក្នុងប្រយោគនេះ ពោលគឺ ជនរងគ្រោះ សាក្សី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងសាធារណជន បង្កើតជាទិដ្ឋភាពទូលំទូលាយនៃសកម្មភាពទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះ ដែលផុសចេញពីរបាយការណ៍ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១ របស់ថៅក្រមរបាយការណ៍ ចាត់តាំងដោយ អ.វ.ត.ក ដើម្បីផ្តល់អនុសាសន៍អំពីកម្មវិធីដែលអាចអនុវត្តទិដ្ឋភាពនៃមុខងារដែលនៅសេសសល់។

ជនរងគ្រោះ និងអ្នករស់រានមានជីវិតពីរបប DK គឺជាកម្លាំងជំរុញក្នុងអំឡុងពេលដំណើរការរយៈពេល ១៥ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ។ មិនថាតាមរយៈការចូលរួមកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងដំណាក់ការស៊ើបអង្កេត និងការជំនុំជម្រះក្នុងនាមដើមបណ្តឹងបរិហារ ឬ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬ តាមរយៈការចូលរួមនៅក្នុងគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់អង្គការសង្គមស៊ីវិលលើការកសាងការផ្សះផ្សា និងការស្វែងរកការពិតនៅក្រៅតុលាការ ជនរងគ្រោះ និងអ្នករស់រានមានជីវិត បានចែករំលែករឿងរ៉ាវរបស់ពួកគេដើម្បីឱ្យបានឮសុះសាយ។ សក្ខីកម្មរបស់ពួកគេ ក៏ដូចជាភស្តុតាងឯកសារដែលប្រមូលបានដោយអ្នកស៊ើបអង្កេតដែលសម្ភាសជនរងគ្រោះ និងអ្នករស់រានមានជីវិត ត្រូវបានដាក់ដេញដោលក្នុងពេលជំនុំជម្រះ ហើយបច្ចុប្បន្ន អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាធនធានសម្រាប់ការអប់រំ និងផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានសម្រាប់មនុស្សជំនាន់ក្រោយស្វែងយល់បន្ថែមអំពីការឈឺចាប់ក្នុងពេលអតីតកាល។ ជាការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើជាក់លាក់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី គម្រោងសំណងសរុបចំនួន ២៦ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ និងអនុវត្តក្នុងអំឡុងពេលសវនាការចំនួនបី ដែលបានធ្វើឡើងនៅ អ.វ.ត.ក។ ជនរងគ្រោះ និងអ្នករស់រានមានជីវិតនៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា និងសហគមន៍នៅជុំវិញសកលលោក នឹងបន្តជាសសរស្តម្ភសម្រាប់ដំណាក់កាល អ.វ.ត.ក នាពេលបន្តបន្ទាប់។

ចៅក្រម អ.វ.ត.ក ចំនួនពីររូប ចៅក្រុម យូ ឧត្តរ៉ា និង ចៅក្រៅ Claudia FENZ ត្រូវបានតែងតាំងដោយការិយាល័យរដ្ឋបាលកាលពីខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២១ ជា "សហចៅក្រមរបាយការណ៍អំពីមុខងារដែលនៅសេសសល់ទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះ"។ ក្នុងចំណោមការងារផ្សេងទៀត របាយការណ៍ប្រឹក្សាយោបល់ដែលបានបោះពុម្ពកាលពីខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១ បានអំពាវនាវឱ្យ អ.វ.ត.ក រៀបចំកិច្ចសន្ទនាជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ។ អ.វ.ត.ក បានទទួលប្រកាន់យកអនុសាសន៍របស់សហចៅក្រមរបាយការណ៍ អ.វ.ត.ក ដោយបានសម្រេចរៀបចំសិក្ខាសាលាស្តីពីជនរងគ្រោះកាលពីខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២ ក្រោមការរៀបចំដោយទីប្រឹក្សាឯករាជ្យពីខាងក្រៅចំនួនបីរូប ដែលបានរៀបចំរបាយការណ៍នេះឡើង។ បញ្ហាប្រឈមសម្រាប់អ្នករៀបចំគឺការបង្កើតក្របខណ្ឌសមស្របឱ្យត្រូវទៅតាមដែនកំណត់នៃអាណត្តិការងារដូចមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងបន្ថែម ហើយក៏ត្រូវធានាឱ្យមានការចូលរួមយ៉ាងទូលំទូលាយពីសង្គមស៊ីវិល និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដើម្បីឱ្យបានឮសំឡេង គ្រប់ក្រុមភាគីពាក់ព័ន្ធ និងភាគីចាប់អារម្មណ៍ ទាំងជាតិ និងអន្តរជាតិ យកមកដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងសំណើសុំចូលរួម។ គោលដៅសំខាន់គឺដើម្បីលើកទឹកចិត្ត និងសម្រួលដល់ការបង្កើតសំណើសុំគម្រោង និងគំនិតផ្តួចផ្តើមនានា ក្នុងន័យសកម្ម និងស្ថាបនា ដែលនឹងកំណត់តម្រូវការ និងឱកាសសំខាន់បំផុតសម្រាប់សកម្មភាពទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះ ហើយថែមទាំងផ្តល់នូវវេទិកាមួយ ដែលតាមរយៈវេទិកានេះនឹងបង្កើតបានសំណើជាក់ស្តែង និងមានថវិកាដ៏សមស្របបំផុត។

អនុសាសន៍របស់សហចៅក្រមរបាយការណ៍អំពី "កិច្ចសន្ទនា" ត្រូវបានបកស្រាយយ៉ាងទូលំទូលាយ ដោយរួមបញ្ចូលកិច្ចសន្ទនាប្រកបដោយផ្តែផ្តាក្នុងចំណោមក្រុមភាគីពាក់ព័ន្ធ ក៏ដូចជាកិច្ចសន្ទនាជាមួយ អ.វ.ត.ក និងជាមួយម្ចាស់មូលនិធិសក្តានុពល តំណាងដោយស្ថាប័ន RGC អង្គការផ្តល់មូលនិធិអន្តរជាតិ និងស្ថានទូតតំណាងរដ្ឋជាសមាជិកក្រុម "មិត្តផ្តល់ជំនួយ នៃ អ.វ.ត.ក"។ សិក្ខាសាលាបានផ្តល់ឱកាសបន្តការចូលរួមយ៉ាងស៊ីជម្រៅពីមុនរបស់ អ.វ.ត.ក ជាមួយជនរងគ្រោះ សាក្សី និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី តាមរយៈសកម្មភាពជាច្រើនឆ្នាំរបស់ខ្លួនជុំវិញការផ្តល់សំណង ការចុះផ្សព្វផ្សាយនៅតាមសហគមន៍ និងការការពារសាក្សី និងជនរងគ្រោះ។

ការរៀបចំសិក្ខាសាលា ជាដំបូង ធ្វើឡើងក្រោមប្រធានបទចំបងៗចំនួនបីទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះ៖ ការទទួលស្គាល់ ការចងចាំ និងការផ្សះផ្សា។ ដើម្បីជាការទទួលស្គាល់ការឈឺចាប់ និងការរងគ្រោះ មានសំណួរបំផុសនិយមន័យអំពីស្ថានភាពជនរងគ្រោះ។ ចំពោះការផ្សះផ្សាក្នុងសង្គមសព្វថ្ងៃ យើងមិនត្រឹម ពិចារណាសញ្ញាណប្រពៃណីស្តីពីជនរងគ្រោះ និងអតីតចារីប៉ុណ្ណោះនោះទេ យើងក៏ពិចារណានៅក្នុងក្របខណ្ឌគ្រួសារ និងសហគមន៍ ឬ គ្រប់ជំនាន់ផងដែរ។ ហើយចំពោះសកម្មភាពនៃការចងចាំវិញ តើយើងអាចបង្ហាញប្រវត្តិសាស្ត្រលើសពីរចនាសម្ព័ន្ធរូបវ័ន្ត ដែលយើង [ត្រូវការបំផុត] តែករណីនេះ ឬ រំលឹកអតីតកាលដោយមិនធ្វើឱ្យជនរងគ្រោះឈឺចាប់សាជាថ្មី ឬ បង្ខំឱ្យពួកគេនៅញាំញីក្នុងស្រមោលទុកសោកពីអតីតកាលបន្តទៀត? ប្រធានបទចំបងទាំងបីនេះបានក្លាយជាចំណុចចាប់ផ្តើមសម្រាប់សិក្ខាសាលា ហើយត្រូវបានលើកឡើងក្នុងសុន្ទរកថាគន្លឹះ និងការពិភាក្សាក្រុម។

ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានអំពីសិក្ខាសាលានាពេលខាងមុខ និងដើម្បីចាប់ផ្តើមការពិភាក្សាអំពីកម្មវិធីសក្តានុពលទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះ អ្នកសម្របសម្រួលសិក្ខាសាលា ចាប់ផ្តើមដំបូងដោយធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអង្គការសង្គមស៊ីវិលសំខាន់ៗ (CSOs) ស្ថាប័នរដ្ឋ និងអ្នកតស៊ូមតិ ឬ អ្នកស្រាវជ្រាវជាជនរងគ្រោះជាយូរមកហើយ ដែលចាប់អារម្មណ៍ចំពោះដំណើរការរបស់ អ.វ.ត.ក ក្នុងគោលបំណងដើម្បីកសាងការចូលរួម និងសុទិដ្ឋិនិយមសម្រាប់សិក្ខាសាលា និងដំណាក់កាលរបស់ អ.វ.ត.ក ដែលនៅសេសសល់ ដើម្បីព្យាយាមកំណត់ការរំពឹងទុកសម្រាប់ព្រឹត្តិការណ៍នាពេលខាងមុខ និងលើកទឹកចិត្តអ្នកចូលរួមចាប់ផ្តើមរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍នេះឱ្យបានល្អជាមុន។ ការពិគ្រោះយោបល់ទាំងនេះក៏បានផ្តល់ឱកាសរំលឹកឡើងវិញនូវការអះអាងដក់ក្នុងចិត្តជាយូរមកហើយថា អ.វ.ត.ក មិនទាន់បានធ្វើកិច្ចការគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ជនរងគ្រោះ ដោយដំបូងចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងសំណួរថ្មីមួយ៖ តើជនរងគ្រោះ និងតំណាងពួកគេចង់បានអ្វីពី អ.វ.ត.ក ក្នុងដំណាក់កាលដែលនៅសេសសល់នេះ? តើការខកចិត្តពីមុនអាចប្រែក្លាយទៅជារបៀបវារៈថ្មីផ្តោតចំបងលើជនរងគ្រោះតាមវិធីណា? ទោះបីជាមានការសង្ស័យខ្លាំងមកហើយក៏ដោយ អ្នកចូលរួមដែលយើងបានពិគ្រោះយោបល់ ជាពិសេសអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុក ដែលឈានមុខជាយូរមកហើយក្នុងការងារឆ្លើយតបនឹងសំណើរបស់ជនរងគ្រោះ - បន្តបង្ហាញអំពីសុទិដ្ឋិនិយម និងក្តីរំភើបយ៉ាងខ្លាំង។ នៅទីបញ្ចប់ ការបង្កើតចំណាប់អារម្មណ៍នៅក្នុងសិក្ខាសាលា និងដំណាក់កាលដែលនៅសល់ ពុំមែនជាការប្រឈមណាស់ណានោះទេ។

បន្ទាប់ពីមានការងឿងឆ្ងល់ជាច្រើនឆ្នាំថាតើតុលាការនឹងឱ្យពួកគេចូលរួមដែរឬទេ ហើយបន្ទាប់ការងាររយាលមិនអាចជួបគ្នាបានដោយសារជំងឺរាតត្បាតរយៈពេលពីរឆ្នាំ យើងហាក់មើលឃើញថា ភាគីពាក់ព័ន្ធ និងអ្នកអនុវត្តផ្ទាល់ជាយូរមកហើយនោះ កំពុងពោរពេញដោយទស្សនៈ និងផែនការចែករំលែកនៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នាពេលខាងមុខ និងក្នុងការរៀបចំផែនការជាប្រយោជន៍បំផុតសម្រាប់អាណត្តិការងារសេសសល់នៅ អ.វ.ត.ក ដែលខិតជិតមកដល់។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ប្រធានបទនេះក៏ជំរុញឱ្យមានការលើកឡើងបញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗផ្សេងទៀត ជាថ្មីម្តងទៀត៖ ឧបសគ្គនៃការធ្វើឱ្យការឈឺចាប់រើឡើងវិញ ភាពចាំបាច់ត្រូវអនុវត្ត “វិធីសាស្ត្រមិនបង្កការឈឺចាប់” និងបញ្ហាឯកជនភាព និងការការពារអ្នករស់រានមានជីវិត និងសាក្សី ឬ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ អ្នកចូលរួមផ្សេងទៀតបានលើកបញ្ហាថា តុលាការមិនបានធ្វើ ទំនាក់ទំនងបានល្អ និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងផ្តល់ព័ត៌មានដល់សាធារណជនក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ។ មេធាវីមួយរូបបានសង្កត់ធ្ងន់លើភាពចាំបាច់ក្នុងការអនុវត្ត “យុទ្ធសាស្ត្របីត្រូវ” ទំនាក់ទំនង សម្របសម្រួល និងសហការ ហើយបានអំពាវនាវឱ្យតុលាការចែករំលែកសម្ភារៈឯកសារទាំងអស់ឱ្យបានច្រើនតាមដែលអាចធ្វើទៅបាននៅក្នុងដំណាក់កាលអន្តរកាលដ៏សំខាន់នេះ។ សុទិដ្ឋិនិយមនេះត្រូវមានភាពច្បាស់លាស់ និងតម្លាភាពទាក់ទងនឹងអ្វីដែលដំណាក់កាលដែលនៅសេសសល់អាច និងមិនអាចសម្រេចបាន។ ការរំពឹងទុករបស់ជនរងគ្រោះមិនត្រូវលើកឡើងនៅពេលនេះទេ បើមិនដូច្នោះនឹងធ្វើឱ្យពួកគេខកចិត្តកាន់តែខ្លាំងថែមទៀត។

ផ្អែកលើការសន្ទនាទាំងនេះ យើងហាក់ពិនិត្យឃើញថា CSOs ភាគច្រើនចង់ស្វែងយល់អំពីសំណើ និងទស្សនៈទៅវិញទៅមក ជាពិសេសបន្ទាប់ពីរយៈពេលពីរឆ្នាំនៃជំងឺរាតត្បាតបានធ្វើឱ្យអង្គការដែលមានការគិតគូរដូចគ្នា កាន់តែ

ធ្វើការងារដាច់ចេញពីគ្នាខ្លាំងឡើង។ បច្ចុប្បន្ននេះ អង្គការជាច្រើនបានចាប់ផ្តើមផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់កាន់តែខ្លាំងលើការអភិវឌ្ឍការប្រែក្លាយការផ្លាស់ប្តូរសម្រាប់យុវជន ឱ្យមើលឃើញ ការប្រែក្លាយទាំងនេះនាពេលអនាគត ដែលចាក់ឫសគល់លើសន្តិភាព និងស្ថានការណ៍ក្រោយជម្លោះ ដែលពួកគេបានធំដឹងក្តី និងសម្រាប់ចាស់ៗជំនាន់មុនដែលនៅរស់រានមានជីវិត ដែលភាគច្រើនស្ថិតក្នុងភាពក្រីក្រ ឬកាលៈទេសៈលំបាកលំបិន។ ទោះបីជា CSOs សង្ឃឹមថានឹងប្រែក្លាយសង្គម នៅពេលមានការផ្លាស់ប្តូរជំនាន់ក៏ដោយ អង្គការផ្សេងទៀតបានសង្កត់ធ្ងន់លើភាពចាំបាច់ក្នុងការប្រែក្លាយស្ថានភាពលំបាកដែលអ្នករស់រានមានជីវិតជាជនរងគ្រោះមានវ័យចំណាស់ កំពុងជួបប្រទះ។

នៅទីបំផុត អ.វ.ត.ក បានរៀបចំ "សិក្ខាសាលាស្តីពីជនរងគ្រោះ និងការផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍ប្រឹក្សាយោបល់ស្តីពីសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធជនរងគ្រោះនៃ អ.វ.ត.ក ក្នុងដំណាក់កាលដែលនៅសេសសល់" ក្នុងរយៈពេលបីថ្ងៃពេញ ចាប់ពីថ្ងៃទី០៣ ដល់ថ្ងៃទី០៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២ នៅសណ្ឋាគារ Hyatt Regency ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ។ សិក្ខាសាលាបានចាប់ផ្តើម និងបញ្ចប់ជាមួយកម្មវិធីបើក និងបិទវគ្គជាសាធារណៈ ដោយអនុញ្ញាតឱ្យសាធារណជនចូលរួមតាមរយៈការផ្សាយផ្ទាល់តាមអ៊ីនធឺណិត និងមានសមាជិកសារព័ត៌មានចូលរួមផងដែរ។ ក្នុងពិធីបើកនៅថ្ងៃទី០៣ ខែឧសភា មានភ្ញៀវកិត្តិយសប្រមាណ ១២០នាក់ រួមទាំងឥស្សរជនមួយចំនួនមកពី RGC ស្ថានបេសកកម្មការទូតនៅទីក្រុងភ្នំពេញ និងអង្គការអន្តរជាតិនានា។ វាគ្មិនកិត្តិយសក្នុងពិធីបើក និងបិទ រួមមាន ឯកឧត្តម ក្រាញ់ តូនី ប្រធានរដ្ឋបាលស្តីទី

អ.វ.ត.ក ឯកឧត្តម Jacques Pellet ឯកអគ្គរដ្ឋទូតបារាំង និងជាសហប្រធានមិត្ត អ.វ.ត.ក ឯកឧត្តម កែវ រ៉េមី រដ្ឋមន្ត្រីប្រតិភូអមនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងជាប្រធានគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា និងជាអនុប្រធានអចិន្ត្រៃយ៍នៃក្រុមការងាររាជរដ្ឋាភិបាលលើកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី អ.វ.ត.ក. លោកបណ្ឌិត David Cohen អ្នកសម្របសម្រួលសិក្ខាសាលា លោកជំទាវ បណ្ឌិត Beth Van Schaack ឯកអគ្គរដ្ឋទូតសហរដ្ឋគោចរណ៍សហរដ្ឋអាមេរិកទទួលបន្ទុកយុត្តិធម៌ព្រហ្មទណ្ឌសកល (តាមរយៈសារវីដេអូ); លោក ហង្ស វណ្ណៈ ប្រធាន VSS; លោក ចាន់ សាត ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី; អ្នកស្រី ពេជ្រ ស្រីផល ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី; ឯកឧត្តម Mikami Masahiro ឯកអគ្គរដ្ឋទូតជប៉ុន និងជាសហប្រធានមិត្ត អ.វ.ត.ក និងលោក Knut Rosandhaug អនុប្រធានរដ្ឋបាលនៃ អ.វ.ត.ក។ សិក្ខាសាលារយៈពេលបីថ្ងៃនេះក៏មានវាគ្មិនសំខាន់ៗចំនួនប្រាំរូបចូលរួម រួមមាន លោកស្រី យឹម សុធារី; លោក Karim A.A. Khan, QC លោកវេជ្ជបណ្ឌិត Christoph Sperfedlt លោក Dato' Shyamala Alagendra និងឯកឧត្តម លី ច័ន្ទតុលា។ សុន្ទរកថាគន្លឹះសំខាន់ៗទាំងប្រាំត្រូវបានស្នើឱ្យផ្តោះបញ្ចាំងលើបទពិសោធន៍របស់វាគ្មិន ដោយហេតុថាវាពាក់ព័ន្ធនឹងប្រធានបទ និងបញ្ហាសំខាន់ៗដែលសិក្ខាសាលានឹងធ្វើឡើង។

អ្នកចូលរួមពេញក្នុងរយៈពេល ០៣ថ្ងៃ មានចំនួនជាង ៩០នាក់ រួមទាំងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំនួន ១៥នាក់។ អ្នកចូលរួមរួមទាំងតំណាង NGOs ក្នុងស្រុក និងអង្គការអន្តរជាតិ ស្ថាប័នរដ្ឋ និងសារមន្ទីរ មេធាវីដើមតំណាងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកសិក្សាឯករាជ្យ មេធាវី និងអ្នកស្រាវជ្រាវ ព្រមទាំងភាគី និងបុគ្គលិក អ.វ.ត.ក។ លេខាធិការដ្ឋាននៃ

សិក្ខាសាលាបានបង្កើត និងរៀបចំក្រុមការងារចំនួនប្រាំបីក្រុម ដើម្បីលើកជំរុញការពិភាក្សាស៊ីជម្រៅលើប្រធានបទចំនួនប្រាំបីដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ក្នុងព្រឹត្តិការណ៍រយៈពេលបីថ្ងៃនេះ។ អ្នកចូលរួមត្រូវបានបំបែកជាក្រុមទៅតាមចំណាប់អារម្មណ៍ និងជំនាញរបស់ពួកគេទាក់ទងនឹងប្រធានបទចំនួនប្រាំបី ជៀសវាងការបែងចែកតាមអង្គការស្ថាប័នរបស់ពួកគេ។ ការរៀបចំដូច្នេះក៏ជាវិធីមួយដើម្បីធានាថាអង្គការមានតំណាងចូលរួមច្រើននាក់ ត្រូវបានបែងចែកទៅតាមក្រុមទាំងនោះផងដែរ។ ប្រធានបទទាំង ៨ រួមមានៈ៖ មួយក្រុមដែលមានសមាជិកជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ពិភាក្សាលើប្រធានបទសុខភាពផ្លូវចិត្ត ការព្យាបាលរបួស ភាពចាស់ជរា និងភារកិច្ចចំពោះជនរងគ្រោះ; បណ្ណសារដ្ឋាន និងឯកសារផ្តោតលើជនរងគ្រោះ និងការការពារសាក្សី និងជនរងគ្រោះ; ទីតាំងប្រវត្តិសាស្ត្រ បូជនីយដ្ឋាន និងសកម្មភាពនៃការចងចាំ; ជនជាតិភាគតិច និងសាសនា; សិទ្ធិទទួលបានយុត្តិធម៌ និងជំនួយផ្នែកច្បាប់; កិច្ចសន្ទនាអន្តរជំនាន់យុវជន និងប្រវត្តិសាស្ត្រតាមការរៀបរាប់ដោយផ្ទាល់មាត់; ការទទួលស្គាល់ និងសំណងសម្រាប់អំពើហិង្សាផ្លូវភេទនិងយេនឌ័រ។ នៅពេលបញ្ចូលតំណាងអង្គការផ្សេងៗគ្នានៅក្នុងក្រុមការងារទាំងប្រាំបីនេះ លេខាធិការដ្ឋានសង្ឃឹមថានឹងអាចឱ្យមានការពិភាក្សាអំពីមហិច្ឆតារួម។ សមាសភាពចម្រុះនៃក្រុមនីមួយៗបើកលទ្ធភាពឱ្យអ្នកតស៊ូមតិសង្គមស៊ីវិលអាចនិយាយដោយផ្ទាល់ជាមួយស្ថាប័នរដ្ឋ ឬអង្គការអន្តរជាតិ ដើម្បីលើកកម្ពស់កិច្ចសន្ទនាឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយ សំដៅបង្កើតលទ្ធភាពនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយអង្គការនានាដែលបំពេញការងារផ្សេងៗគ្នា។

ក្រោយពីបញ្ចប់វគ្គពេញអង្គនៃសិក្ខាសាលា ក្រុមពិភាក្សា និងវាគ្មិនសំខាន់ៗ របាយការណ៍នេះ សង្ខេបលម្អិតអំពីសំណូមពរ និងសំណើសុំ ដែលបានទទួលក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំចុងក្រោយការពិគ្រោះយោបល់។ ដំបូង យើងពិភាក្សាសំណើនីមួយៗក្នុងចំណោមសំណើចំនួន ២០ ដែលបានដាក់ជូន ក្រោយសហចៅក្រមរបាយការណ៍អំពាវនាវកាលពីខែតុលា ឆ្នាំ២០២១ ហើយយើងរួមបញ្ចូលសំណូមពរ និងសំណើ ទាំងនេះនៅក្នុងរបាយការណ៍នេះ។ រាល់សំណូមពរ និងសំណើទាំងអស់មុនកាលបរិច្ឆេទសិក្ខាសាលាខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២ ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទាំងស្រុងនៅក្នុង*ឧបសម្ព័ន្ធទី VI*។ យើងសង្ខេបមតិ និងលទ្ធផលនៃក្រុមការងារប្រធានបទទាំងប្រាំបី ដែលបានពិភាក្សាយ៉ាងផុសផុលក្នុងសិក្ខាសាលារយៈពេលបីថ្ងៃ ហើយយើងពន្យល់ និងបូកសរុបសំណើចុងក្រោយដែលក្រុមទាំងប្រាំបីបានលើកឡើងនៅក្នុងកម្មវិធីពេញអង្គបិទសិក្ខាសាលានៅថ្ងៃទី០៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២។ បន្ទាប់មក យើងពិភាក្សាសំណូមពរ និងសំណើទាំងអស់ ដែលយើងបានទទួលក្រោយសិក្ខាសាលាខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២ រួមទាំងសំណើ និងសំណូមពរចំនួនប្រាំមួយពីភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗដូចជា៖ មជ្ឈមណ្ឌលបុប្ផាណា មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា (និងលោក Michael Karnavas) អង្គការក្តីករុណា សារមន្ទីរប្រល័យពូជសាសន៍ទួលស្លែង អង្គការយុវសន្តិភាព កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ធនធាន។ ជាចុងក្រោយ របាយការណ៍នេះក៏សង្ខេបសំណូមពរ និងសំណើ ដែលកើតចេញពីការបន្តពិភាក្សាជាមួយបុគ្គល និងអង្គការនានាដែលមិនមានលទ្ធភាពចូលរួមពេញលេញក្នុងសិក្ខាសាលាកាលពីខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២ ផងដែរ៖ ទីមួយ ក្រុមដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបន្ថែមចំនួន ៦០នាក់ បានចូលរួមនៅក្នុងវេទិកា VSS-CPLCL នៅថ្ងៃទី១៣ ឧសភា ឆ្នាំ២០២២ បានដាក់សំណើសុំចំនួន ០៤។ ទីពីរ ក្រុមអ្នកសង្កេតការណ៍ អ្នកស្រាវជ្រាវ និងអ្នកតស៊ូមតិនៅក្រៅប្រទេស

ដែលបានជួបពិភាក្សាដោយឡែក ហើយបានដាក់សំណើសរុបចំនួន ០៣ ដោយឡែកពីគ្នា និងក្រុមសហគមន៍កម្ពុជា ដែលមិនចូលរួមសកម្មនៅក្នុងសិក្ខាសាលាខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២ បានដាក់សំណើបន្ថែមចំនួនពីរ រួមទាំង សំណើលម្អិតសម្រាប់កម្មវិធីអភិវឌ្ឍការសិក្សាវប្បធម៌កម្ពុជា និងការកសាងអត្តសញ្ញាណវិជ្ជមានបន្ថែមសម្រាប់ក្មេងជំនាន់ក្រោយ ដាក់ជូនដោយវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវសង្គមអនុវត្តនៅកម្ពុជា ដែលមានមូលដ្ឋាននៅទីក្រុងឡុងប៊ិច រដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា។ សំណើទាំងនេះក៏ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងរបាយការណ៍ទាំងស្រុងនៅក្នុង*ឧបសម្ព័ន្ធទី VII*។ សរុបមក យើងបានសង្ខេបសំណើ និងសំណូមពរចំនួនប្រមាណ ៥០ ពីអង្គការ បុគ្គល ឬ ក្រុមបុគ្គល នៅមុន ក្នុងអំឡុងពេល និងក្រោយសិក្ខាសាលាខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២។

យើងមើលឃើញច្បាស់ថា សំណើទាំងឡាយបានបង្ហាញអំពីឱកាសសហការ ហើយសំណើភាគច្រើនបានកំណត់អត្តសញ្ញាណអង្គការដៃគូសហការរួចហើយស្រាប់ ឈរលើមូលដ្ឋាននៃការសន្ទនានៅមុន ក្នុងអំឡុងពេល និងក្រោយសិក្ខាសាលា។ ជាពិសេស សំណើមួយចំនួនលើកឡើងប្រធានបទស្រដៀងគ្នា ពោលគឺការរក្សាទីតាំងនៅតាមមូលដ្ឋានជាកន្លែងចងចាំ និងការរៀនសូត្រ ហើយនឹងការបញ្ចូលការសន្ទនាអន្តរជំនាន់ជាមួយយុវជនជំនាន់ក្រោយនៅក្នុងកម្មវិធីទាំងនេះ។ សំណើភាគច្រើនក៏លើកឡើងអំពីភាពចាំបាច់ត្រូវការរាជរដ្ឋាភិបាលសហការលើគម្រោងទាំងនេះ ដើម្បីមាននិរន្តរភាពយូរអង្វែង និងមានភាពជាម្ចាស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានស្នើសុំដូចៗគ្នា ឱ្យបន្តការគាំទ្រដល់អ្នករស់រានមានជីវិត និងគំនិតផ្តួចផ្តើមផ្តោតសំខាន់លើអ្នករស់រានមានជីវិត ដែលមិនត្រូវបញ្ឈប់ត្រឹមសវនាការនៅ អ.វ.ត.ក នោះឡើយ។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី បានគូសបញ្ជាក់ដដែលៗអំពីការរងទុក្ខឈឺចាប់ និងរបួសផ្លូវចិត្តជាសាកលដោយសាររបប DK ហើយពួកគេបង្ហាញអំពីបំណងប្រាថ្នាមិនចង់ឱ្យការកើតមានសាជាថ្មី និងសង្ឃឹមថាអ្នកជំនាន់ក្រោយនឹងមិនអនុញ្ញាតឱ្យមានអំពើឃោរឃៅបែបនេះកើតឡើងម្តងទៀត។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីភាគច្រើនផ្តោតសំខាន់លើអ្នកជំនាន់ក្រោយ ដោយស្នើសុំឱ្យចែករំលែករឿងរ៉ាវរបស់ពួកគេ ជាមួយយុវជនឱ្យបានច្រើនតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ដើម្បីលាតត្រដាងការពិត និងពង្រឹងការផ្សះផ្សា។ ក្រុម និងសំណើភាគច្រើនបានអំពាវនាវឱ្យ អ.វ.ត.ក លើកកម្ពស់ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន និងយុទ្ធសាស្ត្រទំនាក់ទំនងសាធារណជនឱ្យបានលឿន ដោយគូសបញ្ជាក់ថាក្នុងរយៈពេលបីឆ្នាំចុងក្រោយនេះមានសភាពស្ងៀមស្ងាត់ជាហេតុនាំឱ្យជនរងគ្រោះ និងអ្នករស់រានមានជីវិត មានការខកចិត្ត និងមិនសប្បាយចិត្ត។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជាច្រើនបានអំពាវនាវឱ្យមានការពិគ្រោះយោបល់ជាទៀងទាត់ ដើម្បីបន្តហួសពីក្របខណ្ឌសិក្ខាសាលា ហើយនឹងកិច្ចប្រជុំប្រចាំត្រីមាសក្នុងកម្រិតអ្នកចូលរួមតិច ដើម្បីជជែកអំពីបញ្ហាបច្ចេកទេស ឬប្រធានបទជាក់លាក់។

ក្រៅពីបុគ្គលទាំងឡាយដែលរងទុក្ខវេទនាដោយផ្ទាល់ក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់របបខ្មែរក្រហម មិនថាជាមនុស្សពេញវ័យ ឬ កុមារ សំណើដាក់ជូនសហចៅក្រមរបាយការណ៍ ដែលបានចែករំលែក និងបង្កើតឡើងនៅក្នុងពេលសិក្ខាសាលាស្តីពីជនរងគ្រោះ ហើយដាក់ជូននាពេលក្រោយមក សុទ្ធតែបានបង្ហាញច្បាស់ ថា ទិដ្ឋភាពនៃជនរងគ្រោះ

អន្តរជំនាន់ ត្រូវឆ្លើយតបឱ្យបានពេញលេញ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅសមស្របទៅនឹងដំណាក់កាលនៃសកម្មភាពដែលនៅសេសសល់ទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះ។

ទិដ្ឋភាពអន្តរជំនាន់ទាំងនេះរួមមានរបួសផ្លូវចិត្ត ដែលបន្តប៉ះពាល់ដល់គ្រួសារ និងពលរដ្ឋកម្ពុជាក្នុងរង្វង់ប្រមាណ ៧០% ធៀបនឹងប្រជាជនកើតក្រោយរបបខ្មែរក្រហម។ ចំណុចនេះមានការទទួលស្គាល់ជារួមនៅក្នុងសិក្ខាសាលាថាមានសារសំខាន់បំផុត ហើយក៏គូសបានបញ្ជាក់ថាជាការងារអាទិភាពសម្រាប់ដំណាក់កាលដែលនៅសេសសល់។ ដូចបានបញ្ជាក់នៅក្នុងសុន្ទរកថាគន្លឹះ ក្រុមទាំងអស់ត្រូវទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីកម្មវិធីបែបនេះ ហើយការស្វែងរកការពិត ការផ្សះផ្សា និងសកម្មភាពដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវ "ធ្វើមូលដ្ឋានីយកម្ម" ដើម្បីឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។ សំណើ និងសំណូមពរ ក៏ដូចជារបាយការណ៍របស់សហចៅក្រមរបាយការណ៍កាលពីខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១ ក៏បានអំពាវនាវជារួមឱ្យមានប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រ "ជៀសវាងការបង្កការឈឺចាប់" និងដើម្បីធានាថាកម្មវិធីនៅក្នុងដំណាក់កាលដែលនៅសេសសល់មិននាំឱ្យមានការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តជនរងគ្រោះ និងអ្នករស់រានមានជីវិត ជាថ្មីម្តងទៀត។ វាគ្មិន យឹម សុធារី បានលើកឧទាហរណ៍អំពីការឈឺចាប់អាចកើតមានឡើងវិញនៅពេលដែលជនរងគ្រោះនៃអំពើហិង្សាផ្លូវភេទ និងអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ បានលើកទឹកចិត្តឱ្យរៀបរាប់អំពីអ្វីដែលពួកគេបានរងទុក្ខឈឺចាប់ ដើម្បីជាវិធី "ព្យាបាលរបួសផ្លូវចិត្ត" ប៉ុន្តែលទ្ធផលទទួលបានគឺការមាក់ងាយទៅវិញ។ ដូចលោកស្រីបានលើកឡើង អ្នកទាំងនេះត្រូវទទួលបាន "ឱកាសប្រកបដោយសុវត្ថិភាពដើម្បីថ្លែង" ហើយឱកាសនេះអាចកើតឡើងទៅបានបានលុះត្រាតែអ្នកចូលរួមជជែក ដែលមានជំនាញ និងបទពិសោធន៍ចាំបាច់ បានបំពេញបុរេលក្ខខណ្ឌ និងមានការត្រៀមលក្ខណៈជាស្រេច ទើបអាចធានាសុវត្ថិភាពបែបនេះ។

អ្នកចូលរួម និងសំណើជាច្រើនក៏បានសង្កត់ធ្ងន់លើតម្រូវការរៀបចំកម្មវិធីទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះនៅតាមសហគមន៍មូលដ្ឋានដោយផ្ទាល់។ ចំណុចនេះប្រហែលភាគច្រើនលើកឡើងជាញឹកញាប់បំផុតដោយអំពាវនាវក្នុងទម្រង់ជាការសាងសង់ស្តូប ដែលយើងមិនគួរយល់ថាត្រឹមជាការចង់បាន "អគារស្តូប" នោះទេ ប៉ុន្តែជាទីតាំងកណ្តាលអាចថាជាមជ្ឈមណ្ឌលនៅជិតសហគមន៍ អាចឱ្យសហគមន៍មានការពិភាក្សា ការស្វែងរកការពិត និងការចងចាំ "តទល់មុខគ្នា" ជាជាងការរៀបចំនៅទីតាំងដែលពួកគេមិនសូវស្គាល់នៅរាជធានីភ្នំពេញ។ យើងត្រូវបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់ថា រាល់ក្រុមការងារនៅក្នុងសិក្ខាសាលា រាល់សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងមេធាវីរបស់ពួកគេក្នុងនាមជាអ្នកតំណាង ហើយរាល់សំណើ ចាប់តាំងពីវេទិកា VSS កាលពីថ្ងៃទី១៣ ឧសភា ឆ្នាំ២០២២ បានអំពាវនាវឱ្យមានការសាងសង់ស្តូប និងទីតាំងរំលឹកការចងចាំនៅតាមមូលដ្ឋានទូទាំងប្រទេស។ ចំណុចនេះស្ទើរតែមានការឯកភាពជាឯកច្ឆន្ទ ហើយសំខាន់នោះគឺគួរយើងទទួលយក និងឆ្លើយតបឱ្យបាន។

ដូចដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី បានលើកឡើងយ៉ាងស្រួចស្រាវអំពីបទពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេនៅក្នុងសិក្ខាសាលានោះ ភាពជាម្ចាស់ជានៅតាមទីតាំងមូលដ្ឋានពិតជាមានសារសំខាន់ណាស់ ប្រសិនបើយើងចង់ឱ្យកម្មវិធីទាំងនេះទទួលបានជោគជ័យ។ ភាពជាម្ចាស់ ដូចបានគូសបញ្ជាក់ច្បាស់ គឺលេចចេញពីការសម្តែងមតិរបស់ពួកគេ និង

រួមទាំងការដាក់បញ្ចូលពួកគេជាដៃគូនៅក្នុងដំណើរការនេះ។ របៀបដំណើរការបែបនេះ ក៏ជាកត្តាសំខាន់មួយដើម្បីសម្រេចបានចីរភាពផងដែរ។ ការធ្វើមូលដ្ឋានីយកម្មមិនគួរធ្វើតាមគំរូ "មួយត្រូវគ្រប់ស្ថានភាព" នោះទេ ប៉ុន្តែត្រូវធ្វើយ៉ាងណាឆ្លើយតបទៅតាមតម្រូវការ និងលទ្ធភាពនៃបរិការណ៍នីមួយៗ។

ធាតុផ្សំមួយទៀតនៃចីរភាព គឺការរួមបញ្ចូលការបង្កើតកម្មវិធី និងការកសាងក្របខណ្ឌកិច្ចសហការ។ ការធ្វើសមាហរណកម្មបែបនេះអាចតាមពីររូបភាព៖ ទីមួយ ចាំបាច់ត្រូវរួមបញ្ចូលកម្មវិធីស្រដៀងគ្នា ឬ ពាក់ព័ន្ធក្នុងចំណោម CSOs និងស្ថាប័នដែលកំពុងធ្វើការលើបញ្ហា និងប្រធានបទ ឬ កម្មវិធីពាក់ព័ន្ធរួចហើយ ដើម្បីគាំទ្រដល់កិច្ចសហការ និងជៀសវាងការធ្វើការជាន់គ្នា ឬ ដដែលលើគម្រោងទាំងនេះ។ ទីពីរគឺជាការធ្វើសមាហរណកម្មជាមួយស្ថាប័នរដ្ឋ ឬ កម្មវិធីពាក់ព័ន្ធ ដែលអាចផ្តោតយកចិត្តទុកដាក់ប្រកបដោយចីរភាពលើបញ្ហាទាំងនេះក្នុងរយៈពេលវែង។ គួរកត់សំគាល់ផងដែរថា ក្នុងករណីខ្លះ សមាហរណកម្មអាចរួមបញ្ចូលការកសាងទំនាក់ទំនងកិច្ចសហការជាមួយស្ថាប័នអន្តរជាតិ ក្រៅតែជាមួយស្ថាប័ន RGC ប៉ុន្តែអ្វីៗអាស្រ័យលើស្ថានភាព ឬ ប្រធានបទពាក់ព័ន្ធ។

ដោយសារធនធានថវិកាមានកំណត់សម្រាប់សកម្មភាពដែលនៅសេសសល់ និងមហិច្ឆិតានៃវិសាលភាពការងារ ដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងបទបង្ហាញនៃសិក្ខាសាលា និងសំណើសុំមានលក្ខណៈធំធេង ការប្រកួតប្រជែងក្នុងចំណោមភាគីពាក់ព័ន្ធ នឹងជះឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានលើឱកាសរួម ហើយទំនងជាអាចនាំឱ្យ កម្មវិធីទាំងនេះ ធ្វើដាច់ដោយឡែកជាដុំ ទីបំផុតធ្វើឱ្យខូចដល់ចីរភាពក្នុងរយៈពេលយូរ។ ដូចបានបញ្ជាក់ដោយក្រុមទី៧ នៅក្នុងវគ្គពេញអង្គ ចំណុចដែលជាប្រយោជន៍សម្រាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ក៏ដូចជាប្រជាជន ដែលនឹងទទួលសេវា គឺធ្វើយ៉ាងណាយកចំណេះដឹង បទពិសោធន៍ និងធនធាននៅក្នុងគំនិតផ្តួចផ្តើមធ្វើជាចំណុចខ្លាំងសម្រាប់ភាគីចូលរួមទាំងអស់។ ពួកគេបានអំពាវនាវឱ្យមានការបង្កើតវេទិកាកិច្ចសហការ ដោយត្រូវរួមបញ្ចូលសង្គមស៊ីវិល និងស្ថាប័នរដ្ឋ ដើម្បីលើកកម្ពស់ចីរភាពរយៈពេលវែង។

បញ្ហាទូទៅមួយទៀតដែលបានលើកឡើង គឺរបៀបដោះស្រាយស្ថានភាពដែលកើតឡើងនៅតាមសហគមន៍ជាច្រើន ដែលជនរងគ្រោះ និងជនល្មើសអាចរស់នៅជាមួយគ្នា ប៉ុន្តែ ដូចក្រុមទី៨ បានលើកឡើង មិនអាចឱ្យមានភាពសុខដុមជាមួយគ្នា។ ចំណុចនេះជាការពិតណាស់ទាក់ទងនឹងប្រធានបទនៃការធ្វើមូលដ្ឋានីយកម្មដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ ប៉ុន្តែក៏លើកឡើងបញ្ហាកាន់តែស៊ីជម្រៅអំពីវិធីណាខ្លះដែលអាចសម្រេចបានល្អបំផុត។ ប្រធានអង្គភាព VSS គឺលោក ហង្ស វណ្ណៈ ស្នើថា ការអប់រំអាចផ្តោតលើការបង្កើតអត្តសញ្ញាណខ្មែរក្រោយរបបខ្មែរក្រហម ដែលករណីនេះអាចជួយលើកកម្ពស់ភាពសុខដុមរមនា និងទប់ស្កាត់ការកើតឡើងនៃអំពើហិង្សា។ ចំណុចនេះស្របនឹងការសិក្សាវប្បធម៌ និងអត្តសញ្ញាណវិជ្ជមាន ដែល ASRIC បានអំពាវនាវនៅក្នុងសំណើដែលសហគមន៍ក្រៅប្រទេសបានធ្វើឡើងនាពេលកន្លងមក។

តម្រូវការបានបង្ហាញទូទៅបំផុតដោយក្រុមនៅក្នុងសិក្ខាសាលា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងសំណើជាច្រើនដែលអាចជាភាពចាំបាច់បំផុតនោះគឺការថែទាំជនរងគ្រោះចាស់ៗ ដែលកាន់តែត្រូវការខ្លាំងឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំ។

តម្រូវការនេះបានបញ្ជាក់យ៉ាងខ្លាំងដោយក្រុមដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងបញ្ចប់ក្នុងសិក្ខាសាលា ដោយពួកគេបានអំពាវនាវឱ្យមានការបង្កើតសមាគមសម្រាប់ជនរងគ្រោះចាស់ៗក្រោមកិច្ចសហការគ្នាជាមួយដៃគូដើម្បីដាក់ចេញកម្មវិធី ឈានទៅបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលមនុស្សចាស់នៅតាមសហគមន៍មួយៗ ដោយបញ្ចូលវត្តអារាមនៅតាមមូលដ្ឋាន ឱ្យដើរតួនាទីដ៏សំខាន់នេះ និងរួមបញ្ចូលជនរងគ្រោះ ដែលមិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយផ្ទាល់ ឬ ចូលរួមដោយផ្ទាល់នៅ អ.វ.ត.ក ហើយនឹងផ្តល់ការថែទាំសុខភាព ព្រមទាំងបង្កលទ្ធភាពផ្ទេរចំណេះដឹង និងអប់រំយុវជនជំនាន់ក្រោយដែលមិនជឿរឿងរ៉ាវអំពីខ្មែរក្រហមដែលពួកគេបានឮនាពេលកន្លងមក។

ជាចុងក្រោយ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្នុងនាមក្រុម និងបុគ្គល មានឥទ្ធិពលច្រើន។ ពួកគេទទួលបានការគោរព និងកោតសរសើរយ៉ាងទូលំទូលាយ ហើយគោលជំហរដ៏រឹងមាំក្នុងការសម្តែងមតិ និងចែករំលែកការពិតអំពីទុក្ខលំបាករបស់ពួកគេ បានផ្តល់ឱ្យពួកគេនូវអំណាចផ្លូវចិត្ត និងការបញ្ចុះបញ្ចូលយ៉ាងធំធេងសម្រាប់ពួកគេ។ ករណីនេះគួរតែត្រូវចាត់ទុកជាធនធានដ៏សំខាន់ដើម្បីបន្ត និងទ្រទ្រង់សហគមន៍ និងការងារជនរងគ្រោះរបស់សាលាក្តី។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងក្រុមទី២ ស្នើថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីគួរអាចស្នើសុំការគាំទ្រឱ្យមានកម្មវិធីជាក់លាក់ពីអភិបាលខេត្តនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ អង្គការ ឬ សមាគមតស៊ូមតិជនរងគ្រោះជាក់លាក់ អាចតស៊ូមតិឱ្យបានខ្លាំងក្លា ទាមទារតម្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះក្នុងទ្រង់ទ្រាយធំ និងរយៈពេលវែង។

លទ្ធភាពនេះទទួលបានការគាំទ្រនៅក្នុងសិក្ខាសាលា និងនៅក្នុងការពិគ្រោះយោបល់នាពេលក្រោយមក ដោយសំណើលម្អិតមួយចំនួនស្នើសុំឱ្យ VSS របស់ អ.វ.ត.ក ប្រែក្លាយទៅជាស្ថាប័នតស៊ូមតិសម្រាប់ជនរងគ្រោះអចិន្ត្រៃយ៍។ ស្ថាប័ននេះអាចត្រូវបានចាត់ទុកជាស្ថាប័នតស៊ូមតិសាធារណៈ ឬ ការិយាល័យប្រជាពលរដ្ឋ ធ្វើការតំណាងជនរងគ្រោះនៅគ្រប់វិស័យសាធារណៈ និងឯកជន។ ស្ថាប័ននេះនឹងត្រូវមាន ឯករាជ្យភាពផ្នែកនយោបាយ ក៏ប៉ុន្តែត្រូវទទួលស្គាល់ និងអាចទទួលថវិកាពី RGC ។ មូលនិធិបន្ថែម អាចទទួលបានតាមរយៈការរៃអង្គាសថវិកាពីសប្បុរសជនក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិ ក៏ដូចជាការផ្តល់មូលនិធិពីម្ចាស់ជំនួយអន្តរជាតិនៅក្នុងដំណាក់កាលដំបូងរបស់ខ្លួន។ ដើម្បីឱ្យការផ្លាស់ប្តូរនេះអាចធ្វើទៅបាន អង្គភាព VSS ត្រូវការធនធានកាន់តែច្រើនជាងនេះនៅពេលនេះ រួមទាំងបុគ្គលិកមានធនធានពេញលេញ និងបេសកកម្ម និងវិសាលភាពការងារ ដែលត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព។ រយៈពេលដែលនៅសេសសល់គួរតែត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ស្ថាប័នតស៊ូមតិជនរងគ្រោះអចិន្ត្រៃយ៍នេះ ដែលនឹងបន្តដំណើរការ ឯករាជ្យពី អ.វ.ត.ក បន្ទាប់ពីដំណាក់កាលដែលនៅសេសសល់បានបញ្ចប់។

ក្រោយពីទស្សនៈទាំងនេះបានប្រមូលរួចហើយ និងក្រោយទទួលបានឱកាសសម្រាប់បន្តការពិគ្រោះយោបល់ដើម្បីអភិវឌ្ឍកម្មវិធីពាក់ព័ន្ធ អ្វីដែលមិនទាន់ច្បាស់នៅឡើយគឺផែនការថវិកា និងការចាត់ចែង សកម្មភាព និងកម្មវិធីមានតម្លៃនានាដែលបានស្នើឡើងនៅក្នុងទំព័រទាំងឡាយ ដែលសង្ខេបអំពីសិក្ខាសាលា និងសំណើសុំ នៅមុន និងក្រោយព្រឹត្តិការណ៍នោះ។ សំឡេងរបស់ជនរងគ្រោះ និងភាគីពាក់ព័ន្ធគួររួមបញ្ចូលនៅក្នុងការពិភាក្សាបែបនេះ។ អ.វ.ត.ក គួរមានភាពច្បាស់លាស់ និងមានតម្លាភាពអំពីផែនការរបស់ខ្លួន។ ដូចបានបញ្ជាក់នៅក្នុងរបាយការណ៍នេះ យើងមិន

ប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រ “កម្មវិធីមួយត្រូវគ្រប់ស្ថានភាព” ចំពោះការផ្តល់មូលនិធិ និងគ្រប់គ្រងកម្មវិធី ឬគម្រោងដែលបានស្នើឡើងនោះទេ ហើយគម្រូដ៏ល្អបំផុតនឹងត្រូវកំណត់សម្រាប់កម្មវិធីនីមួយៗដោយឡែកៗពីគ្នា។ នៅក្នុងការអនុវត្តការងាររៀបចំ និងស្ថាប័ន ជនរងគ្រោះ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ម្ចាស់ជំនួយពីខាងក្រៅ RGC និង អ.វ.ត.ក ខ្លួនឯងគួរពិចារណាដោយបើកចំហានូវមធ្យោបាយដ៏ល្អបំផុត ដើម្បីបម្រើសេចក្តីត្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះ។ តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពគួរបង្កើតឡើងនៅក្នុងដំណើរការនេះ។

មុនពេលការប្រកាសសាលដីកាស្ថាពរក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ និងការបញ្ចប់ដំណាក់កាលតុលាការនៅ អ.វ.ត.ក សំខាន់បំផុតនោះគឺ អ.វ.ត.ក គួរចាប់ផ្តើមកំណត់សកម្មភាព និងរៀបចំកម្មវិធីតាមលំដាប់លំដោយដែលបានពិភាក្សានៅក្នុងរបាយការណ៍នេះ និងនៅក្នុងឯកសារផ្សេងទៀត។ អ.វ.ត.ក និងម្ចាស់ជំនួយត្រូវតែពិនិត្យមើលថាតើកម្មវិធីណាខ្លះដែលត្រៀមរួចជាស្រេចអាចអនុវត្តភ្លាមៗ ហើយកម្មវិធីណាខ្លះទៀតដែលត្រូវការពេលស្រាវជ្រាវបន្ត ឬរៀបចំផែនការ។ កម្មវិធីជាច្រើនដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងសិក្ខាសាលា និងនៅក្នុងសំណើបន្ថែម រួមមានដំណាក់កាលសាកល្បងដែលអាចចាប់ផ្តើមភ្លាមៗនៅពេលដំណាក់កាលនៅសេសសល់ចាប់ផ្តើម ពោលគឺ នៅដើមឆ្នាំ២០២៣ ហើយបន្ទាប់មក កម្មវិធីទាំងនេះបំណងពង្រីកវិសាលភាពទៅជាកម្មវិធីសក្តានុពលទូទាំងប្រទេសសម្រាប់ឆ្នាំទីពីរ និងទីបី នៃដំណាក់កាលដែលនៅសេសសល់។ យើងលើកទឹកចិត្តឱ្យម្ចាស់ជំនួយជាតិ ឬ អន្តរជាតិសក្តានុពល ដែលមិនអាចពិនិត្យមើលរបាយការណ៍នេះឱ្យបានពេញលេញនៅឡើយ សូមពិនិត្យឱ្យបានដិតដល់នូវសំណើលម្អិតនៅក្នុង*ឧបសម្ព័ន្ធទី VI និងទី VII*។ តម្រូវការបន្ទាន់ជាក់លាក់ចំនួនពីរ ដែលបានលេចឡើងក្នុងពេលសិក្ខាសាលា និងនៅក្នុងសំណើដែលបានដាក់មុន និងក្រោយព្រឹត្តិការណ៍ ហើយដែលអាចប៉ះពាល់ដល់កម្មវិធីផ្សេងទៀត ក៏ត្រូវគូសបញ្ជាក់ និងត្រូវឆ្លើយតបភ្លាមៗផងដែរ។

តម្រូវការទីមួយ អ.វ.ត.ក តាមរយៈ VSS និង CPLCLs ត្រូវតែធ្វើយុទ្ធនាការគ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយ ដើម្បីតាមដានរាល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនីមួយៗ ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្នុងសំណុំរឿង ០០១ និង០០២ និងអ្នកដែលបានអនុវត្តក្នុងសំណុំរឿង ០០៣, ០០៤, ០០៤/០១, និង ០០៤/០២។ ស្ថាប័ន និងអង្គភាពទាំងនេះ ត្រូវដឹងអំពីលទ្ធផលសម្រាប់ដំណើរការនីតិវិធីទាំងនោះ និងគម្រោងសំណងដែលបានធ្វើឡើងរហូតមកដល់ពេលនេះ ហើយត្រូវមានឱកាសធ្វើការសម្រេចចិត្តអំពីព័ត៌មានឯកជនរបស់ខ្លួន ដែលនឹងត្រូវធ្វើចំណាត់ ថ្នាក់ឡើងវិញជាចុងក្រោយលើឯកសារសំណុំរឿង។ ការងារទាំងនេះមិនមែនជាកិច្ចការតូចតាចនោះទេ ហើយគួរចាប់ផ្តើមភ្លាមៗ ជាជាងរង់ចាំឱ្យដំណាក់កាលដែលនៅសេសសល់ចាប់ផ្តើមជាមុនសិន។ ការងារដូចគ្នាគឺការគិតគូរការងារទាក់ទងនឹងម្ចាស់បណ្តឹង។ ការចងក្រងព័ត៌មានជនរងគ្រោះទាំងអស់គួរចាប់ផ្តើមឱ្យហើយ ដោយសារលេខទូរស័ព្ទ ឬ អាសយដ្ឋានរបស់អ្នកនៅរស់រានមានជីវិតជាច្រើនអាចត្រូវបានប្តូររួចទៅហើយ។ ប្រសិនបើ VSS និង CPLCLs ត្រូវការធនធានបន្ថែមទៀតដើម្បីអនុវត្តកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនេះ ធនធានទាំងនោះគួរតែត្រូវបានផ្តល់ជូន។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនេះចាំបាច់ធ្វើឡើងដើម្បីគោរពសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះដែលចូលរួមក្នុងដំណើរការនីតិវិធី ហើយក៏ដើម្បីបង្ហាញដល់ពួកគេថា ការចូលរួម និងបទពិសោធន៍របស់

ពួកគេមិនត្រូវបានបំភ្លេចចោលឡើយ។ នេះគឺជាជំហានចាំបាច់មួយ មុនពេល អ.វ.ត.ក ពង្រីកបេសកកម្មរបស់ខ្លួនឆ្ពោះទៅរកសកម្មភាព ឬ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងផ្តោតសំខាន់លើជនរងគ្រោះ សំដៅស្វែងរកការផ្សះផ្សា និងការព្យាបាលរបួសផ្លូវចិត្ត។ នេះក៏ជាដំណើរការមួយដែលមានតែ អ.វ.ត.ក - មិនមែនស្ថាប័នខាងក្រៅ ពោលគឺ CSOs ពាក់ព័ន្ធ - នោះទេដែលអាចគ្រប់គ្រង និងអនុវត្តបាន។

ទីពីរ ដំណាក់កាលនៅសេសសល់ដែលមានប្រសិទ្ធភាព និងមានន័យជាងនេះ គឺត្រូវអនុវត្តតាមទិន្នន័យដើមគ្រាអំពីការយល់ឃើញរបស់ អ.វ.ត.ក និងដំណើរការយុត្តិធម៌អន្តរកាលនៅកម្ពុជា។ ទិន្នន័យនេះគួរតែកំណត់គោលដៅមិនត្រឹមតែចំពោះជនរងគ្រោះ អ្នករស់រានមានជីវិត ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីប៉ុណ្ណោះនោះទេ ប៉ុន្តែក៏ចំពោះយុវជនផងដែរ។ ការស្ទាបស្ទង់មតិពីក្នុងចំណោមប្រជាជនមិនបានធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ ហើយទាំង អ.វ.ត.ក និងភាគីសង្គមស៊ីវិលពាក់ព័ន្ធអាចទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីទិន្នន័យជាច្រើនដែលអាចទាញចេញពីការស្ទាបស្ទង់មតិនេះ។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងបែបនេះក៏អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីសាកសួរសាធារណជនអំពីកម្មវិធី ឬគោលការណ៍ដែលពួកគេចង់ឃើញក្នុងដំណាក់កាលដែលនៅសេសសល់។

ក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះ ដំណើរការពិគ្រោះយោបល់បើកចំហដែលមានការចូលរួមពីជនរងគ្រោះ និងតំណាងរបស់ពួកគេលើសំណើ និងលើសំណួរអំពីការផ្តល់មូលនិធិ និងការគ្រប់គ្រង នឹងពង្រឹងកម្មវិធី និងទទួលបាន “ការយល់ព្រម” ផ្នែកនយោបាយ និងសង្គម។ ការសម្រេចចិត្តផ្សេងទៀតត្រូវធ្វើឡើងបន្ថែមទៀត ពោលគឺ ហេតុផលបង្កើតឱ្យមានសិក្ខាសាលា ក្រុមការងារបច្ចេកទេស ឬ ការពិគ្រោះយោបល់បន្ថែម។ នៅទីបំផុត វាអាស្រ័យលើសង្គមស៊ីវិល ឬតួអង្គរដ្ឋក្នុងការកំណត់ថាតើខ្លួនចង់ធ្វើអ្វី និងរបៀបដែលខ្លួននឹងអនុវត្តការងារទាំងនេះ។ ការជួបប្រជុំរួម ដែលផ្តួចផ្តើមដោយ អ.វ.ត.ក និងផ្តោតលើទស្សនៈរបស់ជនរងគ្រោះ នឹងជួយជាប្រយោជន៍ដល់អង្គការទាំងអស់នេះបានប្រសើរជាងមុន ជំរុញឱ្យមានកិច្ចសហការជាជាងការប្រកួតប្រជែង និងរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធដំណាក់កាលសេសសល់របស់ អ.វ.ត.ក រយៈពេលបីឆ្នាំប្រកបដោយជោគជ័យ និងផ្លែផ្កា។

អ្វីដែលបានលេចឡើងក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានខែកន្លងមកនេះ ពាក់ព័ន្ធបទពិសោធន៍នៃការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធលើសកម្មភាពទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះ គឺលទ្ធភាពដ៏វិសេសវិសាលលើការងារកសាងកេរ្តិ៍ដំណែលរបស់ អ.វ.ត.ក។ នៅពេលដែលតុលាការឈានចូលដំណាក់កាលដែលនៅសេសសល់ ដំណាក់កាលនេះគឺជាឱកាសប្រមូលកម្លាំង ការប្តេជ្ញាចិត្ត និងជំនាញ ដែលបានស្តែងចេញនៅក្នុងដំណើរការដែលកើតចេញពីការអំពាវនាវរបស់សហចៅក្រមរបាយការណ៍ឱ្យដាក់សំណើសុំជូនអង្គសិក្ខាសាលា។ សំណើសុំដែលបានដាក់ជូនសហចៅក្រមរបាយការណ៍ គំនិតផ្តួចផ្តើមដែលបានពិភាក្សានៅក្នុងសិក្ខាសាលា និងសំណើ សំណូមពរដែលបង្កើតឡើងក្នុងអំឡុងពេល និងនាពេលក្រោយមក ជារួមបានបង្ហាញឱ្យឃើញលទ្ធផលនៃការចូលរួមរបស់សង្គមស៊ីវិលជាមួយតុលាការ និងស្ថាប័នរដ្ឋ ក្នុងរយៈពេល ១៦ឆ្នាំកន្លងមកនេះ។ នៅពេលឆ្លុះបញ្ចាំងពីអ្វីដែលយើងបានសិក្សា និងសង្កេតឃើញ នាពេលកន្លងមក ធ្វើឱ្យយើងយល់ច្បាស់អំពីអ្វីដែលអាចសម្រេចបាន ប្រសិនបើបទពិសោធន៍ដ៏សម្បូរបែបនេះអាចត្រូវបានដកពិសោធន៍ប្រកប

ដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីឆ្លើយតបទៅតាមតម្រូវការ គោលដៅ និងប្រធានបទសំខាន់ៗដែលបានកំណត់នៅក្នុងសិក្ខាសាលា។ បញ្ហាប្រឈមគឺធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឱ្យសក្តានុពលទាំងនេះលេចចេញជាផ្លែផ្កា។ សិក្ខាសាលានេះគ្រាន់តែជាដំណាក់ការចាប់ផ្តើមមួយតែប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែដោយសារតែការចូលរួមយ៉ាងផុសផុល និងស្មារតីនៃកិច្ចសហការស្តែងចេញតាមរយៈអ្នកចូលរួម វាបានផ្តល់នូវពន្លឺនៃក្តីសង្ឃឹមឆ្ពោះទៅមុខ ដែលអាចបញ្ចូលដំណាក់កាលនៅសេសសល់ជាមួយនឹងកម្មវិធីនានា ជាប្រយោជន៍ដល់សង្គមកម្ពុជាសម្រាប់បន្តដំណើរទៅមុខ។ ចំណុចនេះជាតំណាងនូវកេរ្តិ៍ដំណែលដ៏យូរអង្វែង និងមានតម្លៃចំពោះការងារទាំងអស់ដែល អ.វ.ត.ក សម្រេចបាននៅក្នុងកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយនៅតាមសហគមន៍ដែលទទួលបានជោគជ័យខ្ពស់ និងមានការចូលរួមជាមួយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ នេះជាឱកាសមួយដែលមិនគួរមើលរំលង។

ដូចបានបញ្ជាក់នៅក្នុងរបាយការណ៍នេះ សំឡេងរបស់ជនរងគ្រោះ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវដើរតួនាទីស្នូលក្នុងការកំណត់រូបរាង និងអនុវត្តកម្មវិធីទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះដូចបានពិភាក្សាខាងលើ។ ដោយទទួលបានឱកាសដើម្បីចូលរួមប្រកបដោយអត្ថន័យនៅក្នុងសិក្ខាសាលា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានថ្លែងជាឱឡារិក និងប្រកបដោយថាមពលអំពីតម្រូវការរបស់សហគមន៍របស់ពួកគេ។ ការស្តាប់សម្លេង និងការចូលរួមរបស់ពួកគេមិនត្រឹមតែមានសារៈសំខាន់ប៉ុណ្ណោះទេ វាក៏ជាមធ្យោបាយដ៏ល្អបំផុតមួយដើម្បីធានាថា កម្មវិធីត្រូវបានបង្កើតតាមតម្រូវការត្រឹមត្រូវ និងឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ នៅចុងបញ្ចប់នៃសិក្ខាសាលាកាលពីខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ពេជ្រ ស្រីផល បានថ្លែងមតិបិទក្នុងនាមដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ជនរងគ្រោះ អ្នករស់រានមានជីវិតផ្សេងទៀត។ លោកស្រីបានពន្យល់ថា ប្រសិនបើដំណាក់កាលនៅសេសសល់របស់ អ.វ.ត.ក អនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នោះអ្នករស់រានមានជីវិត "នឹងរួបរួមគ្នាដកបន្ទាចេញពីទ្រូងរបស់ពួកគេដែលបៀមទុករយៈពេល ៤០ឆ្នាំមកហើយ"។ អ.វ.ត.ក RGC និងម្ចាស់ជំនួយអន្តរជាតិ មានទស្សនៈ ឧបករណ៍ ធនធាន និងបណ្តាញនៅចំពោះមុខ ដើម្បីធានាថាដំណាក់កាលដែលនៅសេសសល់នេះមានប្រសិទ្ធភាពបំផុត ឈានទៅលើកកម្ពស់ និងបង្កើតកម្មវិធីដែលបានពិភាក្សានៅក្នុងរបាយការណ៍នេះ និងសំណើសុំដែលបានដាក់ជូនភ្ជាប់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ។ នេះជាឱកាសមួយដែលយើងគួរចាប់យកឱ្យជាប់ ជំនួសមុខជនរងគ្រោះ អ្នករស់រានមានជីវិត និងមនុស្សជំនាន់ក្រោយ។

យើងសង្ឃឹមថារបាយការណ៍នេះផ្តល់ជាប្រទីបបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ អ.វ.ត.ក ក្នុងដំណាក់កាលដែលនៅសេសសល់ និងជាក្របខណ្ឌជាក់ស្តែងសម្រាប់អ្នកផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដល់ការបន្តកសាងសមិទ្ធិផលកន្លងមក ឈានទៅបង្កើតកេរ្តិ៍ដំណែលពិតប្រាកដសម្រាប់ អ.វ.ត.ក ដែលនឹងមានតម្លៃយូរអង្វែងសម្រាប់កម្ពុជា។